

Kolmapäev, 15. märts 2006

P6_TA(2006)0087

Neljas ülemaailmne veefoorum

Euroopa Parlamendi resolutsioon neljanda ülemaailmse veefoorumi kohta Méxicos (16.—22. märts 2006)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Méxicos 16.–22. märtsil 2006. aastal toimuvat neljandat ülemaailmset veefoorumit;
  - võttes arvesse kolme esimese ülemaailmse veefoorumi (Marrakechis 1997. aastal; Haagis 2000. aastal ja Kyotos 2003. aastal) lõppdeklaratsioone;
  - võttes arvesse ÜRO aastatuhande arengueesmärke ja veevarustust ning kanalisatsiooniteenuseid käsitlevat ÜRO aastatuhande projekti rakkerühma 2005. aasta lõplikku aruannet pealkirjaga “Tervis, väarikus ja areng: mida selleks on vaja”;
  - võttes arvesse ÜRO teist maailma veevarude arenguaruannet “Vesi, jagatud vastutus”;
  - võttes arvesse 2003. aasta Eviani tippkohtumisel vastu võetud ja 7. juuli 2005. aasta G8 riikide Gleaneaglesi deklaratsiooniga kinnitatud G8 riikide veevarude tegevuskava;
  - võttes arvesse 2002. aastal Johannesburgis maailma säästva arengu tippkohtumisel välja kuulutatud ELI veealgatust;
  - võttes arvesse 2004. aastal asutatud AKV-ELi veerahastut;
  - võttes arvesse oma 4. septembri 2003. aasta resolutsiooni veemajanduse kohta arengumaades ⁽¹⁾;
  - võttes arvesse oma 11. märtsi 2004. aasta resolutsiooni siseturu strateegia prioriteetide kohta (2003—2006) ⁽²⁾, mille lõikes 5 märgitakse, et “kuna vesi on inimkonna jagatud ressurss, ei tohiks vee-ressursside haldamine olla allutatud siseturu reeglitele”;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5,
- A. arvestades, et poolel maailma elanikkonnast ei ole kanalisatsiooni või puudub juurdepääs joogiveele ja et selged tõendid viitavad ähvardavale ülemaailmsele veekriisile, mis ei ohusta mitte ainult säästvat arengut, vaid ka rahu ja julgeolekut; arvestades, et miljonid naised ja lapsed kannatavad ülemääraselt ebapiisava juurdepääsu tõttu joogiveele ja kanalisatsioonile;
- B. arvestades, et ÜRO aastatuhande arengueesmärkide üks peamisi sihte on vähendada 2015. aastaks poole võrra nende inimeste osakaalu, kellel puudub püsiv juurdepääs turvalisele joogiveele ja esmasele kanalisatsioonile;
- C. arvestades, et neljanda ülemaailmse veefoorumi põhiteema on “kohaliku tegevusega ülemaailmsete väljakutse vastu”; arvestades, et vee jaotus on äärmiselt ebavõrdne, kuigi see peaks olema kõigile kättesaadav avalik teenus, mida kavandatakse ja hallatakse selleks kõige sobivamal kohalikul tasandil; arvestades, et selliste kohalike avalike teenuste baasil on uuenduslikul ja demokraatlikul ühiskondlikul juhtimissuutlikkusel võimalik areneda ja arvestades, et kontroll vee ja selle kvaliteedi üle on äärmiselt oluline kõige rohkem puudustkannatavate elanikkonnarühmade jätkusuutliku arengu seisukohalt;
- D. arvestades, et eluks hädavajaliku vee halb kvaliteet on üks peamisi suremuse põhjuseid arengumaades, põhjustades igal aastal miljonite inimeste surma, kellest pooled on lapsed, kusjuures rohkem kui miljardil inimesel puudub juurdepääs joogiveele ja kahel ja pool miljar dil puudub juurdepääs kanalisatsioonile;

⁽¹⁾ ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 430.

⁽²⁾ ELT C 102 E, 28.4.2004, lk 857.

Kolmapäev, 15. märts 2006

- E. arvestades, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid annavad aastas ligi 1,4 miljardit eurot vee- ja kanalisatsiooniteenusteks arengumaades, millega EL on maailma suurim abiandja selles valdkonnas;
- F. arvestades, et eelnimetatud AKV-ELi veerahastu eesmärk aastatuhande arengueesmärkide ja säästva arengu maailma tippkohtumise raames on "stimuleerida jätkusuutlikku varustamist vee ja kanalisatsiooni infrastruktuuriga ning parandada veemajanduse ja integreeritud veevarude haldamisega seotud tavadid AKV riikides, aidates neil lahendada rahastamispuudujääke",
1. kinnitab, et vesi on inimkonna ühine ressurss ja et sellest tulenevalt on juurdepääs veega põhiline inimõigus; nõuab vajalike jõupingutuste tegemist, et tagada enim puudustkannatavatele elanikkonnarühmadele 2015. aastaks juurdepääs veele;
  2. nõuab komisjonilt, et ta esindaks Euroopa Liitu neljandal maailma veefoorumil mandaadiga, et taotleda ministrite esitatavas lõppdeklaratsioonis joogivee kättesaadavuse tunnistamist põhiliseks inimõiguseks; nõuab selles kontekstis, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid teeksid ÜRO egiidi all ettepaneku koostada vett ja veevarude haldamist käsitlev rahvusvaheline leping, mis tunnistaks õigust joogivee kättesaadavusele;
  3. kahetseb ülemaailmse veefoorumi tegevuse vähest kaasatust ÜRO töösse; tuletab meelde, et veega seonduvate erinevate küsimusega tegeleb 21 rahvusvahelist asutust ja nõuab sellega seoses veeküsimust koordineeriva agentuuri loomist ÜRO otseses vastutusvaldkonnas;
  4. rõhutab, et veeküsimust koordineeriv agentuur peaks ühendama rahvatervise ja keskkonnakaitse veevarude haldamisega ning et tema ülesanne peaks olema selliste strateegiate väljatöötamine, mis soodustaksid vee kõrge kvaliteeditaseme hoidmise ja taastamise ühilduvaid majandus- ja põllumajandusarengu vorme;
  5. rõhutab, et veevarude haldus peaks toimuma osaleva ja integreeritud lähenemise alusel, mis ühendaks kasutajad ja otsustajad veepoliitika kujundamisel kohalikul tasandil ja et see toimuks demokraatlikult;
  6. kutsub üles, et kõik veevarustuse ja kanalisatsiooni programmid hõlmaksid konkreetseid tegevusi, mis on suunatud soolise ebavõrdsuse probleemiga tegelemisele, et tagada nendest tuleneva kasu ja võimaluste võrdne jaotus, ning toetada naiste rolli veevarustuse, veevarude haldamise ja nende hoidmise valdkonnas;
  7. tervitab 500 miljoni euro eraldamist üheksandast Euroopa arengufondist eelnimetatud AKV-ELi veerahastu asutamiseks lisaks samast fondist veevarustuseks ja kanalisatsiooniteenusteks eraldatud 475 miljonile euro; nõuab veevarustuse ja kanalisatsiooni piisavat rahastamist kümnendast Euroopa arengufondist; loodab, et rahvusvahelised institutsioonid suurendavad vee osakaalu oma tegevuskavades ja et võlakergendus toetaks ka investeringuid veemajandusse;
  8. rõhutab ja toetab eelnimetatud ÜRO aastatuhande projekti rakkerühma veevarustust ja kanalisatsiooni puudutavaid järeldusi, mille kohaselt ÜRO aastatuhande põhieesmärke ei saavutata, kui ei täideta mitmeid eeltingimusi, mis hõlmab:
    - suuremat arenguabi ja selle varasemast enamat keskendamist vähimarenenud maadele;
    - madala ja keskmise sissetuleku tasemega riikidele antud rahaliste vahendite ümberjaotamist kõige vaesematele;

Kolmapäev, 15. märts 2006

- kõikide asjakohaste osaliste tihedamat osalemist veevarustus- ja kanalisatsioonialgatuste tegeliku omandisuhete loomises ja keskendumist kogukondade kaasamisele,
9. nõuab, et Euroopa Liidu kohalikke asutusi julgustataks kasutama osa kasutajate poolt veevarustuse ja kanalisatsiooniteenuste eest makstavast tasust detsentraliseeritud koostöömeetmeteks ning et liit eraldaks vajalikud rahalised vahendid, millega oleks võimalik selliseid meetmeid toetada, pidades eelkõige silmas andmete kooskõlastamist ja tulemuste kasutamist ning levitamist;
10. kutsub komisjoni ja nõukogu üles tunnustama kohalike asutuste olulist rolli veevarude kaitsmisel ja haldamisel ning kahetseb, et kohalike asutuste oskusi, kogemusi ja vahendeid ei arvestata ega kasutata ELi rahastamisprogrammides piisavalt, kuna ELi kohalikud võimud oleksid oma tehnilise pädevuse, oskusteabe ja kogemuste tõttu eriti sobivad arengumaade kohalike asutusi abistama;
11. rõhutab, et veevarustuse ja kanalisatsiooniteenuste parendamise meetmetes ei tohi näha eraldi ülesannet, see peab olema pigem osa sidusast mitmeid valdkondi hõlmavast arengustrateegiast, mis sisaldab muid poliitikavaldkondi, näiteks tervishoidu ja haridust, infrastruktuuri, suutlikkuse suurendamist ja häid haldustavasid, samuti säästva arengu strateegiaid;
12. rõhutab veega seotud piirkondlike konfliktide varase ennetamise tähtsust, eriti piirkondades, kus eri riikidel on ühine vesikond; nõuab sellega seoses täiendavaid ELi ja rahvusvahelisi jõupingutusi piirkondliku veepoliitika kooskõlastamise parandamiseks ja piirkondlike veemajandusorganite loomise edendamist;
13. rõhutab, et veepuuduse oht on kliimamuutuste tõttu järjest suurem; tuletab meelde, et kõrbestumine, liustike sulamine, põhjavee taseme langus ja soolase vee taseme tõus ohustavad veevarusid paljudes maailma piirkondades; kutsub ELi ja selle liikmesriiki ning rahvusvahelist üldsust üles rakendama kliimamuutuste vastaseid meetmeid nimetatud kahjulike suundumuste peatamiseks;
14. nõuab keskkonna- ja ennetava poliitika ühtset juhtimist, et luua tõeliselt ühtne veevarude haldamise poliitika, mida rakendatakse kõikjal ELi välispoliitikas ja milles juhindutaks vee raamdirektiivi põhimõtetest, mille eesmärk on veevarude kvaliteedi säilitamine keskmises ja pikas ajavahemikus; leiab sellega seoses, et kõigi veega seotud koostööprojektide ja kahepoolsete püüdluste ELi poolne rahastamine peaks ühtima ELi keskkonnavalaste õigusaktide üldise lähenemisega;
15. tervitab ja toetab Euroopa ja rahvusvaheliste kodanikuühiskonna organisatsioonide jõupingutusi lahenduste leidmiseks probleemidele, mis on seotud vee kättesaadavusega, eriti kõige vaesemate elanikkonnarühmadele; soovib, et neljandal ülemaailmsel veefoorumil osalejad huvituksid kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevusest foorumi toimumise ajal ja kaaluksid tõsiselt nende organisatsioonide poolt tehtavaid ettepanekuid;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, AKV-ELi ministrite nõukogule, ÜRO peasekretärile ja rahvusvahelise veelepingu komiteede peasekretariaadile.
-